

Una construcció incorrecta amb el verb «caldre»

CARLES RIERA

D'acord amb el diccionari, el verb *caldre* (o *caler*) és un verb intransitiu que significa 'ser (o ésser) necessari'. Molt sovint es combina amb altres verbs formant perífrasi (p.e.: *Cal anar-hi de pressa*, *No cal córrer tant*, *No caldria dir-ho*, *No us cal cercar com haver major grat*, Lull, *Blanq.*; *Per seguir ta volada cal fer-se amunt*, Salvà, *Poes.*, etc.). Així, el verb *caldre* pot formar també perífrasi amb el verb *ser* sempre que a continuació vingui un adjectiu, no pas un participi.

En efecte, per influència de la construcció '*cal ser* + adjectiu' (p.e.: *cal ser conscient*, *cal ser valents*, *cal ser bilingües*, *cal ser sobirans*, etc.), avui trobem àmpliament usada la construcció '*cal ser* + participi', la qual creiem que és incorrecta i que ha de ser substituïda per altres estructures, com veurem en els exemples.

L'explicació gramatical és aquesta: mentre que en '*cal ser* + adjectiu' tenim la forma auxiliar *cal* seguida del verb principal *ser* i d'un adjectiu que fa de predicat nominal —i on el conjunt '*ser* + adjectiu' fa de subjecte gramatical del verb *cal*—, en '*cal ser* + participi' tenim igualment l'auxiliar *cal* però seguit de la forma verbal conjunta '*ser* + participi', la qual, com a tal, certament no pot fer de subjecte del verb intransitiu *caldre*. És a dir, *cal* demana un subjecte, mentre que *ser* demana un predicat nominal.

Vegem-ho en els exemples següents (primer donem la frase incorrecta i després la corregida):

Les postres, artesanals, com la fondue de xocolata, són la culminació perfecta del gran àpat, que cal ser regat amb un bon vi o cava de la nostra depurada... > ... del gran àpat, que *cal regar* (o bé que *cal que sigui regat* o bé que *ha de ser regat*) amb un bon vi...

Evidentment que cal ser ajudats també per l'escola, però el que no es pot pretendre és que tota la responsabilitat caigui sobre el professorat > *Evidentment que també l'escola hi ha d'ajudar, però...* (Notem el canvi d'ordre dels elements.)

Així mateix, una altra habilitat que cal ser entrenada per a ser més creatius és la generació de relacions o similituds entre objectes, situacions o persones que... > *Així mateix, una altra habilitat que ha de ser entrenada per a ser més creatius ...*

El que cal ser reposat amb urgència és l'aigua: en un exercici que no duri més de dues o tres hores, els minerals i electrolits que també es perden amb la suor... > *El que cal reposar amb urgència és l'aigua...*

L'obra Suburbis és música que cal ser sentida en primera persona > *L'obra Suburbis és música que cal sentir* (o bé que *cal que hom senti*) en primera persona.

La filosofia és considerada pels pensadors hindús com una necessitat pràctica que cal ser cultivada per tal de comprendre millor com s'ha de conduir la vida > ... que *cal cultivar* per tal de comprendre millor...

L'interessat ha d'acreditar coneixement i el centre determina el conjunt d'assignatures associades a cada matèria de les quals cal ser avaluat > ... de les quals *hom ha de ser avaluat*.

Tot i ser algorismes polinòmics, aquests s'han d'especialitzar per a problemes reals, sovint de gran escala (gran dimensió), i amb una estructura particular que cal ser explotada > ... que *ha de ser explotada* (o bé que *cal explotar*).

Però si Barça i Madrid van protagonitzar en el terreny de joc un espectacle esportiu de primera qualitat, l'afició blaugrana va protagonitzar a les grades un acte de civisme que *cal*

ser ressaltat > ... que *ha de ser ressaltat*.

Al llarg dels anteriorment al·ludits anys, s'esdevindrien fets tanmateix rellevants, la puntualització dels quals *cal ésser conferida*: l'any 1866, es produí la defunció de la seva mare (Anna Liszt) ...; l'any 1870, la seva filla Còsima ... i l'any 1871 ... > ... la puntualització dels quals *ha de ser conferida* ...

Vegem ara l'exemple següent:

Per a poder ser (o ésser) *imparcial cal ser* (o ésser) *apassionat*.

És correcte, naturalment, perquè es tracta de la construcció '*cal ser* + adjectiu'. De passada, notem que en la primera part de l'exemple apareix la construcció '*poder ser* + adjectiu', la qual conté el conjunt verbal *poder ser* que sí que admet un participi, perquè el verb *poder*, definit pel DIEC2 com a «verb auxiliar», no és pas, a diferència de *caldre*, un verb intransitiu.

Heus ací un parell d'exemples de '*poder ser* + participi':

Perquè es tracta de l'inefable, el que no pot ser dit ni anomenat.

El mes següent, el Guernica ja va poder ser contemplat pels visitants a l'Exposició Internacional de París.

En resum, doncs, tractant-se del verb *caldre*, la construcció '*cal ser* + participi' és incorrecta i ha de ser reemplaçada per una o altra de les solucions que hem vist en els exemples. ♦

